

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Statistika unutarnjih migracija 2023

FEDERALNI
ZAVOD ZA
STATISTIKU

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA
BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, 2024

Sadržaj

1. STATISTIČKI PROCES I NJEGOVI REZULTATI	5
1.1. Namjena istraživanja	5
1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija	5
1.3. Statistička jedinica posmatranja	6
1.4. Korištene klasifikacije	6
1.5. Pokrivenost i obuhvat	6
1.6. Statistički koncept i definicije	6
2. RELEVANTNOST	7
2.1. Korisnici podataka statističkog istraživanja	7
2.1.1. Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja	7
2.1.2. Procjena korisničkih potreba	8
2.1.3. Mjerenje percepcije i zadovoljstva korisnika	8
2.2. Kompletnost podataka	8
2.2.1. Indikatori kvaliteta učinka – Stopa kompletnosti podataka (R1)	8
3. TAČNOST I POUZDANOST PROCJENE	8
3.1. Greške uzorkovanja	8
3.1.1. Indikator kvaliteta i učinka – Greška uzorkovanja (A1)	8
3.1.2. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja	9
3.2. Neuzoračke greške	9
3.2.1. Neuzoračke greške - Greške obuhvata	9
3.2.1.1. Indikator kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)	9
3.2.1.2. Indikator kvaliteta i učinka – Udio zajedničkih jedinica (A3)	9
3.2.1.3. Greška nedovoljnog obuhvata	9
3.2.1.4. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata	9
3.2.2. Neuzoračke greške - Greške mjerenja	9
3.2.2.1. Razlozi za nastanak grešaka mjerenja	9
3.2.2.2. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja	9
3.2.2.3. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa uređivanja podataka (A9)	10
3.2.3. Neuzoračke greške - Greške neodgovora	10
3.2.3.1. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa neodgovora izvještajne jedinice (A4) ..	10
3.2.3.2. Indikator kvaliteta i učinka-Stopa neodgovora varijable (A5)	10
3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora	10
3.2.3.4. Postupci za smanjenje stope neodgovora	10
3.2.4. Imputacija	10
3.2.4.1. Indikator kvaliteta i učinka-Stopa imputiranih podataka (A7)	11
3.2.5. Revizije	11

3.2.5.1. Indikator kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije podataka (A6)	11
4. PRAVOVREMENOST I TAČNOST OBJAVE.....	11
4.1. Pravovremenost objave.....	11
4.1.1. Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave prvih rezultata (TP1)	11
4.1.2. Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave konačnih rezultata (TP2)	11
4.2. Tačnost objave	11
4.2.1. Indikator kvaliteta i učinka - Tačnost objave (TP3).....	11
4.3. Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i tačnosti objave.....	12
5. USKLAĐENOST I UPOREDIVOST.....	12
5.1. Usklađenost.....	12
5.1.1. Indikator kvaliteta i učinka–Skladnost sa rezultatima iz referentnog izvora (CH1) 12	
5.2. Uporedivost	12
5.2.1. Indikator kvaliteta i učinka-Nepodudarnost uporedivih statistika (CC1) ...	12
5.2.2. Indikator kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC2).	12
5.2.3. Prekidi u vremenskim serijama	12
5.3. Geografska uporedivost	13
5.3.1. Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema	13
5.4. Desezoniranje	13
6. DOSTUPNOST I RAZUMLJIVOST, DISEMINACIJSKI FORMAT.....	13
6.1. Saopćenja u kojima se objavljuju podaci	13
6.2. Publikacije u kojima se objavljuju podaci.....	13
Publikacije u kojima se objavljuju podaci o statistici unutarnjih migracija su:	13
6.3. On-line baza podataka	14
6.4. Pristup mikropodacima	14
6.5. Dostupnost metodološke dokumentacije	14
6.6. Mjere za poboljšanje razumljivosti diseminiranih rezultata	14
6.7. Indikator kvaliteta i učinka – Korištenje (konsultovanje) setova podataka (AC1).....	15
6.8. Indikator kvaliteta i učinka – Meta podaci konsultacije (AC2)	15
6.9. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa kompletnosti meta podataka (AC3)	15
7. TROŠKOVI ISTRAŽIVANJA I OPTEREĆENOST DAVALACA PODATAKA	15
7.1. Troškovi provođenja statističkog istraživanja.....	15
7.2. Opterećenost davalaca podataka.....	15
7.3. Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti	16
8. POVJERLJIVOST	16

8.1. Povjerljivost - politika	16
8.2. Povjerljivost – postupanje sa podacima.....	16
9. STATISTIČKA OBRADA	17
9.1. Izvor podataka	17
9.2. Učestalost prikupljanja podataka	17
9.3. Prikupljanje podataka	17
9.4. Validacija podataka	17
9.5. Kompilacija podataka	18
9.6. Prilagođavanja.....	18
9.6.1. Sezonsko prilagođavanje	18

1. STATISTIČKI PROCES I NJEGOVI REZULTATI

1.1. Namjena istraživanja

Osnovni cilj provođenja statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama jeste praćenje preseljavanja stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine gdje se obezbjeđuju podaci o obimu i tokovima preseljavanja stanovništva unutar Federacije BiH, kao i kretanje stanovništva prema drugom BiH entitetu ili prema Brčko Distriktu BiH, prema demografskim i drugim karakteristikama stanovništva.

Statističkim istraživanjem o unutarnjim migracijama prikupljaju se slijedeći podaci:

- Ukupan broj migranata;
- Tip migracija – međuopćinske, međukantonalne, međuentitetske;
- Polazište migranta ili mjesto odakle migrant odseljava;
- Odredište migranta ili mjesto gdje se migrant doseljava;
- Spol;
- Starost migranta na dan prijave/odjave prebivališta/boravišta;
- Mjesto /država rođenja migranta;
- Državljanstvo migranta.

Pored navedenog, migracije stanovništva, sa obje svoje komponente (imigracija i emigracija), utiču na porast, odnosno, smanjenje stanovništva i predstavljaju elemenat za izračunavanje broja stanovnika prema teritorijalnom rasporedu.

1.2. Pravni osnov i odgovornost statističkih institucija

Pravni osnov za prikupljanje, obradu i publikovanje podataka o statistici zaključenih brakova su:

- Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 9/09),
- Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2021 – 2024 („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/22),
- Plan provođenja stičkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH“, br. 75/23),
- Zakon o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 32/01, 56/08 i 58/15),
- Zakon o zaštiti ličnih podataka (Službeni glasnik BiH br. 49/06, 76/11 i 89/11),
- Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik bih broj 56/08).
- Metodologija provođenja statističkog istraživanja o unutrašnjim migracijama („Službene novine Federacije BiH“ broj 104/21)

Statističko istraživanje o unutarnjim migracijama je dio Programa provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za period 2021 – 2024 i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2023. godinu.

1.3. Statistička jedinica posmatranja

Jedinica posmatranja je događaj preseljenja za svaku osobu koja je izvršila promjenu prebivališta-boravišta (migrant), odnosno, osoba koja se preselila iz jedne općine u drugu. Dakle, međunaseljska kretanja stanovništva unutar općine nisu uključena.

Uključena su kretanja stanovništva prema inostranstvu po entitetima i državi odredišta i to samo za one građane koji su svoj odlazak registrovali kod nadležnog organa.

Jedinica izvještavanja prema Federalnom zavodu za statistiku je Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA).

1.4. Korištene klasifikacije

Nazivi naseljenih mjesta koje koristi IDDEEA nisu uporedivi sa zvaničnim nazivima naseljenih mjesta koje koristi Federalni zavod za statistiku, kao što ni šifarnici administrativnih jedinica iz baze podataka IDDEEA-a nisu jednaki onima koje koristi Federalni zavod za statistiku.

1.5. Pokrivenost i obuhvat

Obuhvat unutarnjih migracija je potpun.

Statističkim istraživanjem o unutarnjim migracijama obuhvaćene su migracije (odseljenja i doseljenja) koji su registrovani u evidenciji IDDEEA-e, a odnose se na referentnu godinu.

Istraživanjem su obuhvaćena sva preseljenja na teritoriji Federacije BiH.

Podaci u ovom istraživanju obuhvataju sve državljane BiH, kao i strance kojima je odobren stalni boravak i koji su prijavili prebivalište u Bosni i Hercegovini. Također su obuhvaćeni i svi građani koji su odjavili svoje prebivalište s namjerom da se nasele u nekom drugom mjestu u BiH. Državljanima mogu prijaviti samo jedno prebivalište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Podaci se obrađuju godišnje, po isteku kalendarske godine u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar. Rok za publikovanje podataka je mjesec februar.

1.6. Statistički koncept i definicije

Migracija predstavlja prostornu pokretljivost stanovništva.

Migrant je osoba koja sudjeluje u procesu prostorne pokretljivosti stanovništva (doseljenik, odseljenik).

Unutarnja migracija stanovništva redstavlja preseljenje osoba unutar teritorije Bosne i Hercegovine, prateći pri tome mjesto iz kojeg je osoba odjavila prebivalište, kao i mjesto novog prebivališta.

Migracijski saldo je razlika broja doseljenih i broja odseljenih stanovnika nekog posmatranog područja u određenom periodu.

Prebivalištem se smatra općina ili distrikt u kojem se državljanin nastani s namjerom da tamo stalno živi.

Boravištem se smatra općina ili distrikt gdje se državljanin nastani s namjerom da tamo privremeno živi. Pod boravištem raseljenog lica smatra se općina ili distrikt gdje se raseljeno lice nastani s namjerom da tamo privremeno živi.

Starost migranta predstavlja se kao broj navršenih godina života u trenutku njegovog preseljenja. Svaka starosna kohorta obuhvata osobe koje su navršile godine života u granicama intervala.

2. RELEVANTNOST

2.1. Korisnici podataka statističkog istraživanja

Korisnici podataka o unutarnjim migracijama su uglavnom vanjski korisnici kao što su Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH, Gender centri, univerziteti, mediji, studenti, fizičke osobe itd.

Interni korisnik podataka o unutarnjim migracijam je statističko istraživanje o procijenjenom broju stanovnika.

2.1.1. Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja

Ključni korisnici podataka statistike unutarnjih migracija su:

- javni sektor (Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH);
- nauka, istraživanje i obrazovanje (obrazovne ustanove, instituti i druge istraživačke ustanove, biblioteke, studenti, učenici);
- udruženja;
- opća javnost;
- mediji (RTV kuće i printani mediji, web portali);
- strani korisnici (Eurostat, UNDP, UNFPA, UNICEF, strane istraživačke institucije, obrazovne ustanove i strani studenti, ambasade stranih država, strani mediji).

2.1.2. Procjena korisničkih potreba

Podaci o unutarnjim migracijama zadovoljavaju sadašnje potrebe korisnika podataka. Istraživanjem o unutarnjim migracijama obuhvaćene su varijable koje se zahtijevaju od strane Eurostat-a prema međunarodnim standardima a koriste se za vanjske migracije.

Da bi istraživanjem bile obuhvaćene i druge varijable tražene od strane Eurostat-a za vanjske migracije, potrebno bi bilo uvesti i nove varijable u statistiku unutarnjih migracija, kao što je: školska sprema migranta i zanimanje.

2.1.3. Mjerenje percepcije i zadovoljstva korisnika

Ne obavlja se posebno istraživanje zadovoljstva korisnika ovim proizvodom tj. ovim istraživanjem. Na nivou Federalnog zavoda za statistiku uspostavljena je anketa o zadovoljstvu korisnika podacima i odnosi se na sve statističke podatke.

Zadovoljstvo korisnika uglavnom se prati preko njihovih zahtjeva za podacima određene vrste i na osnovu učestalosti istovrsnih zahtjeva za određenim podacima, odlučuje se o objavljivanju ovih podataka, ukoliko se to ocijeni opravdanim.

2.2. Kompletnost podataka

2.2.1. Indikatori kvaliteta učinka – Stopa kompletnosti podataka (R1)

Istraživanjem o unutarnjim migracijama obuhvaćene su neke potrebne varijable koje se zahtijevaju za vanjske migracije od strane EUROSTAT-a prema međunarodnim standardima, a u skladu sa Regulativom Evropske komisije.

U ovom istraživanju nema sveobuhvatnih podataka o broju registrovanih odlazaka iz BiH prema inostranstvu jer mnogi građani svoj odlazak nisu prijavili kod nadležne službe te se i ne nalaze u bazi podataka. Mediji objavljuju takve podatke (iseljenja) iz drugih izvora.

Vrijednost indikatora za unutarnje migracije se ne radi.

3. TAČNOST I POUZDANOST PROCJENE

3.1. Greške uzorkovanja

3.1.1. Indikator kvaliteta i učinka – Greška uzorkovanja (A1)

Statističko istraživanje unutarnjih migracija se provodi na punom obuhvatu, tj. na osnovu baze podataka dobivene od IDDEEA-e.

3.1.2. Aktivnosti za smanjenje grešaka uzorkovanja

Ne primjenjuje se uzorkovanje.

3.2. Neuzoračke greške

3.2.1. Neuzoračke greške - Greške obuhvata

Statističko istraživanje je zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana. Greške obuhvata nisu utvrđene.

3.2.1.1. Indikator kvaliteta i učinka - Stopa prekomjernog obuhvata (A2)

Budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, prekomjerni obuhvat nije moguć.

3.2.1.2. Indikator kvaliteta i učinka – Udio zajedničkih jedinica (A3)

Postoji samo jedan izvor podataka za ovo statističko istraživanje i zasnovano je samo na administrativnim evidencijama o stanjima građana.

3.2.1.3. Greška nedovoljnog obuhvata

Ne radi se, budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, greška nedovoljnog obuhvata nije moguća.

3.2.1.4. Mjere za smanjenje grešaka obuhvata

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2. Neuzoračke greške - Greške mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.1. Razlozi za nastanak grešaka mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.2.2. Mjere za smanjenje broja grešaka mjerenja

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

Od IDDEEA-e se preuzimaju 3 tabele: Administrativne jedinice, Istorije prebivališta i Ulice. U tabeli „Istorije prebivališta“ su podaci o migracijama dok su druge dvije tabele šifarnici.

U IT sektoru FZS-a iz dobivene baze se uzimaju samo podaci za Federaciju BiH. Iz tabele „Istorija prebivališta“ brišu se podaci koji se ne smatraju migracijama (ako nema podatka za državu ili općinu u koju osoba odlazi, ako je općina odjave ista kao općina prijave, ako osoba prvi put prijavljuje prebivalište, ako se radi o nepoznatom prebivalištu).

Na osnovu datuma rođenja i datuma prijave izvodi se varijabla starost migranta. Nakon toga se radi povezivanje podataka iz baze sa šifarnicima administrativnih jedinica i tabeliranje prema zahtjevu metodologa.

Tabele pripremljene od strane IT osoblja dalje se prosljeđuju metodologu u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar, koji kontrolira podatke te ih dalje obrađuje u smislu izrade tabela i grafikona prilagođenih za objavu u biltenu „Migracije stanovništva“ za 2023. godinu.

Nazivi naseljenih mjesta koje koristi IDDEEA nisu uporedivi sa zvaničnim nazivima naseljenih mjesta koje koristi FZS, kao što ni šifarnici administrativnih jedinica iz baze podataka IDDEEA-a nisu jednaki onima koje koristi FZS.

3.2.2.3. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa uređivanja podataka (A9)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3. Neuzoračke greške - Greške neodgovora

3.2.3.1. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa neodgovora izvještajne jedinice (A4)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.2. Indikator kvaliteta i učinka - Stopa neodgovora varijable (A5)

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.3. Postupci u slučaju neodgovora

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.3.4. Postupci za smanjenje stope neodgovora

Ne radi se budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

3.2.4. Imputacija

Ne radi se imputacija podataka.

3.2.4.1. *Indikator kvaliteta i učinka-Stopa imputiranih podataka (A7)*

Ne radi se imputacija podataka.

3.2.5. *Revizije*

3.2.5.1. *Indikator kvaliteta i učinka - Prosječna veličina revizije podataka (A6)*

Nije planirana niti provedena revizija podataka za statistiku unutarnjih migracija.

4. PRAVOVREMENOST I TAČNOST OBJAVE

4.1. Pravovremenost objave

4.1.1. *Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave prvih rezultata (TP1)*

Ne izrađuju se prvi rezultati.

Objavljaju se samo konačni rezultati budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

4.1.2. *Indikator kvaliteta i učinka-Pravovremenost objave konačnih rezultata (TP2)*

Ne objavljuju se prvi rezultati već samo konačni rezultati za 2023. godinu (bilten Migracije stanovništva) koji su objavljeni u februaru 2024. godine.

Tabela 2: Pravovremenost konačnih rezultata

Referentno razdoblje	2023
Datum objave	29.02.2024
Vremensko kašnjenje	T+ 60 dana

4.2. Tačnost objave

4.2.1. *Indikator kvaliteta i učinka - Tačnost objave (TP3)*

Datum objavljivanja podataka o unutarnjim migracijama stanovništva nije odstupao od planiranog datuma objavljivanja prema kalendaru publikovanja Federalnog zavoda za statistiku.

Tabela 3: Pravovremenost objave

Najavljeni datum	februar 2024.
Datum objave	februar 2024.
Vremenska razlika	0 dana

4.3. Razlozi za veća kašnjenja i mjere za poboljšanje pravovremenosti i tačnosti objave

Nije bilo kašnjenja, podaci su objavljeni u predviđenom roku.

5. USKLAĐENOST I UPOREDIVOST

5.1. Usklađenost

5.1.1. Indikator kvaliteta i učinka–Skladnost sa rezultatima iz referentnog izvora (CH1)

Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno godišnjem istraživanju o statistici unutarnjih migracija.

5.2. Uporedivost

5.2.1. Indikator kvaliteta i učinka-Nepodudarnost uporedivih statistika (CC1)

Statistički koncepti i definicije za statističko istraživanje o unutarnjim migracijama su u skladu sa međunarodnim preporukama kako bi podaci mogli biti uporedivi.

5.2.2. Indikator kvaliteta i učinka - Dužina uporedivih vremenskih serija (CC2)

Provođenje statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama (godišnje istraživanje) prisutno je od 2008. godine kada je urađeno probno istraživanje za period 10.02.2003. - 27.10.2005. godine i za 2007. godinu kao polugodišnje istraživanje.

Godišnji podaci o unutarnjim migracijama koje izrađuje Federalni zavod za statistiku na osnovu baze podataka IDDEEA-e dostupni su od 2008. godine. Značajnijih promjena u metodologiji istraživanja nije bilo, te su serije podataka uporedive.

Dakle, ako izuzmemo period probnog istraživanja (2003 - 2005. i 2007.), vrijednost pokazatelja je 16 (2008 – 2023).

5.2.3. Prekidi u vremenskim serijama

Nije bilo prekida godišnjih vremenskih serija.

5.3. Geografska uporedivost

5.3.1. Uporedivost s ostalim članicama evropskog statističkog sistema

Podatke o unutarnjim migracijama Agencija za statistiku BiH objavljuje za nivo države (entiteti i Brčko Distrikt BiH) na web stranici Agencije za statistiku BiH, a entiteti objavljuju podatke za nivo entiteta na web stranicama entitetskih zvoda. Podaci za nivo države se trebaju koristiti za upoređivanje sa zemljama evropskog statističkog sistema.

5.4. Desezoniranje

Podaci statistike o unutarnjim migracijama se ne desezoniraju.

6. DOSTUPNOST I RAZUMLJIVOST, DISEMINACIJSKI FORMAT

Korisnici statističkih podataka mogu lahko i jednostavno doći do raspoloživih podataka o statistici unutarnjih migracija.

6.1. Saopćenja u kojima se objavljuju podaci

Statistika o unutarnjim migracijama je godišnje istraživanje te se ne rade mjesečna saopćenja.

6.2. Publikacije u kojima se objavljuju podaci

Publikacije u kojima se objavljuju podaci o statistici unutarnjih migracija su:

- Tematski bilten „Migracije stanovništva”,
- Tematski bilten „Demografska statistika ”
- "Federacija BiH u brojkama",
- Gender publikacija "Žene i muškarci u Federaciji BiH",

Ovdje su nabrojane neke od statistika koje se objavljuju u publikacijama Federalnog zavoda za statistiku:

- Pregled migracija stanovništva Bosne i Hercegovine (ukupno BiH, Federacija BiH, RS i Brčko Distrikt BiH);
- Efektivni saldo migracija stanovništva;
- Saldo migracija stanovništva FBiH unutar FBiH, prema RS, BD BiH i inozemstvu po kantonima i općinama (Dospeljeni u /Odseljeni iz);
- Međukantonalne migracije stanovništva FBiH;
- Saldo migracija stanovništva FBiH unutar FBiH po kantonima i općinama;
- Dospeljeno stanovništvo u FBiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar FBiH i iz RS i BD BiH) po kantonima i općinama;
- Odseljeno stanovništvo iz FBiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar FBiH i u RS i BD BiH) po kantonima i općinama;

- Saldo migracija stanovništva FBiH po starosti i spolu (uključujući kretanje stanovništva unutar FBiH i iz/u RS i iz/u BD BiH) po kantonima i općinama;
- Registrirani odlasci u inozemstvo po entiteta i državi – odredištu;
- Registrirani odlasci iz BiH po starosti i spolu;
- Doseljeno/odseljeno stanovništvo prema kantonu/općini i mjestu rođenja;
- Doseljeno/odseljeno stanovništvo prema kantonu/općini po državljanstvu.

Godišnji bilten „Migracije stanovništva“ dostupni su na web stranici FZS-a na adresi:

<http://fzs.ba/index.php/publikacije/godisnji-bilteni/stanovnistvo-i-registar/>

6.3. On-line baza podataka

On-line baza podataka nije dostupna korisnicima podataka statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama.

6.4. Pristup mikropodacima

Članom 39. Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine je propisano:

"U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."

U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.

6.5. Dostupnost metodološke dokumentacije

Sastavni dio publikacija za statistiku unutarnjih migracija su metodološko objašnjenje sa definicijama osnovnih indikatora i pojmova.

Statistički koncepti i definicije su u skladu sa međunarodnim preporukama.

6.6. Mjere za poboljšanje razumljivosti diseminiranih rezultata

Podaci su jasno diseminirani.

Sastavni dio publikacija za statistiku unutarnjih migracija su metodološka objašnjenja sa definicijama osnovnih indikatora i pojmova.

6.7. Indikator kvaliteta i učinka – Korištenje (konsultovanje) setova podataka (AC1)

Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka za statističko istraživanje o unutarnjim migracijama.

6.8. Indikator kvaliteta i učinka – Meta podaci konsultacije (AC2)

Na web stranici Federalnog zavoda za statistiku su opisani meta podaci za statističko istraživanje o unutarnjim migracijama na linku:

<https://fzs.ba/wp-content/uploads/2020/03/ESMS-2.0-Statistika-unutarnjih-migracija.pdf>

6.9. Indikator kvaliteta i učinka – Stopa kompletnosti meta podataka (AC3)

Od ukupnog broja (61) metadata elemenata sadržanih u SIMS (Single integrated Metadata Structure) za statistiku unutarnjih migracija je 44.

Vrijednost indikatora je:

$$AC3 = 44/61 = 0,72$$

Stopa kompletnosti meta podataka za statističko istraživanje o unutarnjim migracijama je 72%.

7. TROŠKOVI ISTRAŽIVANJA I OPTEREĆENOST DAVALACA PODATAKA

7.1. Troškovi provođenja statističkog istraživanja

Godišnji operativni troškovi za provođenje istraživanja o unutarnjim migracijama iskazuju se kroz materijalne troškove i broj utrošenih sati rada zaposlenih u Federalnom zavodu za statistiku.

Troškovi uključuju sljedeće stavke:

- troškove zaposlenih koji su angažovani na istraživanju (metodolozi, IT osoblje).
- troškove štampanja Biltena,
- troškove telefona, faxesa,

Za sada nije izvršen poseban obračun troškova.

7.2. Opterećenost davalaca podataka

IDDEEA je jedina izvještajna jedinica koja Federalnom zavodu za statistiku daje podatke u elektronskoj formi. FZS ne raspolaže podacima o ukupnom godišnjem opterećenju u satima i/ili finansijskim pokazateljima izvještajne jedinice.

7.3. Mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti

Nisu poduzete konkretne mjere za smanjivanje troškova i opterećenosti.

8. POVJERLJIVOST

8.1. Povjerljivost – politika

Povjerljivost statističkih podataka, koji se prikupljaju za potrebe istraživanja o unutarnjim migracijama, podliježe zakonskim okvirima povjerljivosti. Podaci se koriste isključivo u statističke svrhe.

Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.

U toku izvršavanja svojih zadataka utvrđenih Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalni zavod i ovlašteni organi i ustanove djeluju u skladu sa:

- Zakonom o statistici BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 26/04 i 42/04),
- Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11, 89/11),
- Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 32/01).

8.2. Povjerljivost – postupanje sa podacima

Povjerljivost statističkih podataka, koji se prikupljaju za potrebe istraživanja o unutarnjim migracijama, podliježe zakonskim okvirima povjerljivosti. Podaci se koriste isključivo u statističke svrhe.

Svi zaposlenici Federalnog zavoda za statistiku dužni su se pridržavati Zakona o statistici u Federaciji BiH:

Član 37. - “Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge, a ne u statističke svrhe.”

Član 38. - „Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.“

Člana 39. - „U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati

individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovoga člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podatci dati na raspolaganje."

9. STATISTIČKA OBRADA

9.1. Izvor podataka

Za ovo istraživanje koristi se administrativni izvori podataka od Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA).

Statističkim istraživanjem o statistici unutarnjih migracija obuhvaćena su preseljenja za svaku osobu koja je izvršila promjenu prebivališta-boravišta (migrant), a odnose se na referentnu godinu.

9.2. Učestalost prikupljanja podataka

Prema rokovima utvrđenim Planom provođenja statističkih istraživanja za 2022. godinu, izvještajna jedinica (IDDEEA) za ovo istraživanje, dostavlja FZS-u bazu podataka u elektronskoj formi u godišnjoj periodici.

9.3. Prikupljanje podataka

Za ovo istraživanje ne koristi se obrazac u papirnoj formi već administrativni podaci, odnosno raspoloživi podaci iz baze podataka koje IDDEEA proslijedi FZS-u u elektronskoj formi.

Iz tako dobijene elektronske baze, IT osoblje FZS-a priprema dokumentacione tabele koje prosljeđuje metodologu u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar, gdje se dalje obrađuju u smislu kontrole podataka, izrade tabela i grafikona prilagođenih za objavu u biltenu Migracije stanovništva za 2023. godinu.

Podaci o broju unutarnjih migracija sastavni su dio godišnjeg istraživanja i objavljuju se u Statističkom biltenu „Migracije stanovništva“ kao konačni rezultati.

Rok za objavu podataka je februar tekuće godine za prethodnu godinu.

9.4. Validacija podataka

S obzirom da se dobije administrativna baza podataka, ne vrši se kontrola i provjera tih podataka.

Prilikom obrade podataka tj. izrade izlaznih tabela u FZS-u, kontrole se odnose na provjeru računske ispravnosti i logičkih veza između pojedinih obilježja. Validacija podataka podrazumijeva i provjeru konzistentnosti podataka unutar svake dokumentacione tabele, kao i između dokumentacionih tabela.

9.5. Kompilacija podataka

Nije potrebna imputacija podataka budući da se baza podataka dobije od IDDEEA-e.

9.6. Prilagođavanja

9.6.1. Sezonsko prilagođavanje

Na podacima statističkog istraživanja o unutarnjim migracijama ne radi se sezonsko prilagođavanje podataka.